

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA,
SULO SYVÄNEN.

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitushinta 40c palstatuunalla. Kuluemanimotukset \$1.50 kerta ja muistovarsyillä \$2.00 kerta. Kiltaus, syntymä ja avioliitto-ilmotukset \$1.00 kerta, hautaus- ja nimenmuutos-ilmotukset 50c kerta, naimis- ja ero-ilmotukset \$1.00 kerta. Seivat ilmoitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielisiä suomenkielestä vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta... \$5.50
3 kuukautta... \$3.00
6 kuukautta... \$4.50
Suomen ja ruotsin kielissä:
Yksi vuosikerta... \$6.00
6 kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada:
One year... \$5.50
Six months... \$4.50
Three months... \$3.00
One month... \$1.00

Huone- ja sijainti 10:n ja Duane katujen välillä. Puhelin: 305, toimitt. 832.

Esimerkiksi kelpaavaa toimintaa

Portlandin osasto on osantun seitsemänkymmentä kappaletta Toverin rakennusrahaston myyjäisliippuja. Kuten enemminkin on mainittu, myytiin Portlandin osaston toimesta yksityisille 180 liippua, joten portlandilaiset lunastivat kaikkiaan 250 liippua. Se on toinen parhaista saavutuksista.

Eikä Portlandin osasto ole kunnostautunut ainoastaan myyjäisliippujen myyjänä, vaan se on myöskin täyttynyt osana osakepääoman ostajana. Maanantaina näet sieltä saapui viisikymmentä dollaria osakepääoman lunastamista varten, joten Portlandin osasto on hiukan edelläkin nyt jo kuukausmaksuissaan.

Niin pitäisi nyt toimia kaikkialla. Sarja-iltamilla ja muilla saa nyt varoja.

Mitä sanovat länsipiirin muut isot osastot? Portlandin esimerkki kelpaa kyllä seurattavaksi.

Äskettäin toimintansa lopettanut Winlockin osasto on luvannut lähettää kassajäännöksensä noin kuitusenymättä dollaria Toverin rakennusrahastoon.

Täydelliseen poliisimielivaltaankoko?

Kuten lukijamme muistanevat, laati Washingtonin valtion lainlaatikunta viimeisellä istuntokaudellaan n. s. syndikalismivastaisen lain, jota kuvernööri Lister kuitenkin kieltäytyi allekirjottamasta. Sikäläisten riistajapartionin tarkoituksena on nyt valita sellaisia edustajia lainlaatikuntaan, että sanottu laki saadaan uudelleen läpäsämään niin suurella enemmistöllä, että se tulee laiksi ilman kuvernöörin allekirjotusta.

Lain voimaantulo aiheuttaisi täydellisen poliisimielivallan, sillä se jättäisi kaupunkien virkakuntien ja poliisilaitoksen tulkittavaksi, milloin mikäkin toiminta on "rikollista syndikalismia." Laissa näet määritellään kiellettyä vain ylimalkaisesti "rikollinen syndikalismi, väkivalta ja rikokset ja kaikki muut laittomat keinot valtiollisten ja taloudellisten parannusten saamiseksi."

Ken hiukanakin tuntee poliisilaitosta, tietää miten tätä lakia tullaan käyttämään, varsinkin kun laki on niin kavalasti laadittu, että siinä määrätään kymmenen vuoden vankeusrangaistus tai videntuhannen dollarin sakko jokaiselle sellaisellekin, joka — vaikka vain sattumalta — on läsnä sellaisessa kokouksessa, jossa lain kieltämättopeja saarnataan. Poliisilaitoksen mielivaltaista rippuvuutta jää se, mikä yhdistykset selitetään mainitun opin levittäjäksi, sillä miinhinkään ei poliisin päätöksestä ole vetoomisekettä.

Sinä lyhykäisyydessään Washingtonin valtion riistäjäsakin suunnitelma työväenliikkeen agitatorin tukahuttamiseksi. Syn-

kin Bobrikoffin aika Suomessa oli tuskin sen pahempi.

Washingtonin valtion työväestöllä on vain yksi mahdollisuus pelastua tästä ansasta: valita niin paljon sosialistipuolueen edustajia lainlaatikuntaan, että, siellä ei voida saada lain määräämää enemmistöä esityksen taakse. Kaikki vanhojen puolueiden edustajat, non-partisan liitosta taantumuksellisimpaan republikaanin saakka ovat lain kannalla.

Ja näiden työväenliikkeen vihollisten joukkoon lukeutuvat myöskin ne, jotka työväenliikkeen valtiollisen toiminnan uhmailulla ja vasta-agitatorilla estävät työlläiset äänestämästä sosialistipuolueen ehdokkaita. Jokainen ääni joka jätetään antamatta vaaleissa, on ääni lain puolesta, sillä porvarit kyllä huolehtivat siitä, että heidän kannattajansa käyvät äänestämässä. Pois jääneet vahvistavat puutarvaraporttien voimaa. Meidän syndikalistiemme ja muitten haaveilijoiden sopsi vallon hyvin harkita, mitä merkitsee sellainen työväenliikkeen vastataistelu, jota he harjoittavat. Tällainen laki vie ehdottomasti kaiken toimintamahdollisuuden kaikilta muilta kuin äärimmäisen taantumuksellisilta ammattionioista, joiden olemassaolo on kuitenkin haitallista työväestölle. Sen hyväksyminen merkitsee kerta kaikkiaan sitä, että työväestölle ei jää mitään muuta taistelumahdollisuutta kuin väkivalta, ja siinä se ei ole osattanut pitävän puoliaan niille, joiden takana on järjestetty väkivalta.

kin Brikoffin aika Suomessa oli tuskin sen pahempi.

Washingtonin valtion työväestöllä on vain yksi mahdollisuus pelastua tästä ansasta: valita niin paljon sosialistipuolueen edustajia lainlaatikuntaan, että, siellä ei voida saada lain määräämää enemmistöä esityksen taakse. Kaikki vanhojen puolueiden edustajat, non-partisan liitosta taantumuksellisimpaan republikaanin saakka ovat lain kannalla.

Ja näiden työväenliikkeen vihollisten joukkoon lukeutuvat myöskin ne, jotka työväenliikkeen valtiollisen toiminnan uhmailulla ja vasta-agitatorilla estävät työlläiset äänestämästä sosialistipuolueen ehdokkaita. Jokainen ääni joka jätetään antamatta vaaleissa, on ääni lain puolesta, sillä porvarit kyllä huolehtivat siitä, että heidän kannattajansa käyvät äänestämässä. Pois jääneet vahvistavat puutarvaraporttien voimaa. Meidän syndikalistiemme ja muitten haaveilijoiden sopsi vallon hyvin harkita, mitä merkitsee sellainen työväenliikkeen vastataistelu, jota he harjoittavat. Tällainen laki vie ehdottomasti kaiken toimintamahdollisuuden kaikilta muilta kuin äärimmäisen taantumuksellisilta ammattionioista, joiden olemassaolo on kuitenkin haitallista työväestölle. Sen hyväksyminen merkitsee kerta kaikkiaan sitä, että työväestölle ei jää mitään muuta taistelumahdollisuutta kuin väkivalta, ja siinä se ei ole osattanut pitävän puoliaan niille, joiden takana on järjestetty väkivalta.

Onko siihen edellytyksiä?

Eilisessä lehdessä mainitsimme alustavasti kysymyksestä, olisiko kullakin paikkakunnalla järjestettävä paikallisia Toverin levityskilpailuja. Kuten siinä kirjoituksessa jo mainitsimme, on Astorian osasto päättänyt panna toimeen paikalliset levityskilpailut, alkaen ne nyt heti.

Epäilemättä on lukuisilla muillakin länsipiirin paikkakunnilla samanlaisia mahdollisuuksia, vaikkapa ei niin suuria voimavaroja kuin Astorian osasto. Mutta jos jokaisella paikkakunnalla tehdään se mikä voidaan, niin tulokset ovat tyydyttävät.

Me tahtoisimme erikoisesti kiinnittää valtiokomiteain huomiota tähän asiaan. Ne voisivat saada osastot kunkin alueellaan liikkeelle ja itse välittömästi valvoa tätä tehtävää mikäli se suinkin on mahdollista.

California valtiokomitea käsittelee nykyään tällä kaikkien edullisimmassa asemassa, koska se sijaitsee sikäläisen suomalaisasutuksen sydämessä. Mielestämme voitaisiin siellä järjestää oikein kunnolliset ja suuremmissä lehdessä levityskilpailut. Ellei juuri nykyinen aika ole sopiva, niin valtiokomitea voisi itse määrätä ajan kilpailulle. Olemme varmat siitä, että Californiassa voidaan vaivatta hankkia Toverille viisitasata tilaajaa lisää, jos vain kaikkialla ryhdytään innokkaaseen toimintaan.

Washingtonin valtiokomitea sijaitsee pienemmällä paikalla, mutta sen ympäristöllä on lukuisia osastoja, joiden kanssa se voi olla kiinteässä yhteydessä. Washingtonissa on paljon tilaa Toverin levittämiseksi. Esim. Seattlessa yksin voidaan saada satoja uusia tilaajia ja samoin Seattlessa ympäristön pienemmillä kaivos- ja maanviljelys- ja puutarvaliikkeillä.

Idahossa ja Montanassa ei ole valtiokomiteaa, mutta saamme luottaa siihen, että siellä osastot ottavat järjestääkseen nämä kilpailut. Suuremmat osastot, kuten esim. Mullanin, voisivat vaikkapa järjestää yhteiset kilpailut pienempien osastojen kanssa. Samoin voivat muilla paikkakunnilla, missä se vain sopii, osastot ottaa vastuunsa Toverin levittämisestä.

Wyomingin valtiokomitean a-

lue on laajin, vaikka suomalaisien lukumäärä siellä onkin pieni. Mutta siellä on siitä huolimatta joitakin paikkakuntia, joilla voidaan saada kymmeniä uusia tilaajia Toverille, jos osasto ottaa valvoakseen tilausten hankkimista. Tietyksi sitä on jatkuvasti oltu toimesta; muutamat asiamiehet ovat tehneet kiittävästi työtä ja saavuttaneet kunnollisia tuloksia. Mutta NYT OLISI TARKOTUS SAADA OSASTOJEN KOKO JÄSENNISTÖ LIIKKEELLE kappaleiksi ajaksi, niin että melkein jokainen länsipiirin suomalainen tulisi Toverin tilaajaksi.

Ei nyt ole kysymys siitä, että jollakin paikkakunnalla saadaan suuria tuloksia, VAAN SIITÄ, ETTÄ KAIKKIALLA TEHDÄN SE MIKÄ SUINKIN VOIDAAN. Silloin on saatu parhaat tulokset. Harvat lienevät ne paikkakunnat joilla voidaan saada satoja uusia tilaajia, mutta LUKUISAT OVAT NE, JOILLA VOIDAAN SAADA KYMMENIÄ, JA JOKAISILLA SAADAAN JOITAKIN. Harvassa taas ovat nekin paikkakunnat, joilla ei voitaisi saada kymmentä uutta tilaajaa ja vielä harvemmassa ne joilla ei saataisi viittä, eikä yhtään sellaista, josta ei yhtään saataisi.

Kaikkien yhteistoiminnalla saadaan paljon aikaan. Ja meillä on syytä toivoa, että kaikkialla tullaan nyt mukaan.

lue on laajin, vaikka suomalaisien lukumäärä siellä onkin pieni. Mutta siellä on siitä huolimatta joitakin paikkakuntia, joilla voidaan saada kymmeniä uusia tilaajia Toverille, jos osasto ottaa valvoakseen tilausten hankkimista. Tietyksi sitä on jatkuvasti oltu toimesta; muutamat asiamiehet ovat tehneet kiittävästi työtä ja saavuttaneet kunnollisia tuloksia. Mutta NYT OLISI TARKOTUS SAADA OSASTOJEN KOKO JÄSENNISTÖ LIIKKEELLE kappaleiksi ajaksi, niin että melkein jokainen länsipiirin suomalainen tulisi Toverin tilaajaksi.

Ei nyt ole kysymys siitä, että jollakin paikkakunnalla saadaan suuria tuloksia, VAAN SIITÄ, ETTÄ KAIKKIALLA TEHDÄN SE MIKÄ SUINKIN VOIDAAN. Silloin on saatu parhaat tulokset. Harvat lienevät ne paikkakunnat joilla voidaan saada satoja uusia tilaajia, mutta LUKUISAT OVAT NE, JOILLA VOIDAAN SAADA KYMMENIÄ, JA JOKAISILLA SAADAAN JOITAKIN. Harvassa taas ovat nekin paikkakunnat, joilla ei voitaisi saada kymmentä uutta tilaajaa ja vielä harvemmassa ne joilla ei saataisi viittä, eikä yhtään sellaista, josta ei yhtään saataisi.

Kaikkien yhteistoiminnalla saadaan paljon aikaan. Ja meillä on syytä toivoa, että kaikkialla tullaan nyt mukaan.

MAILMANKATSOMUKSIA

TEHOIKKAITA KEINOJA SODAN VOITTAMISEKSI.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 14, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Niitä aina käyntelee keskuksessamme neroja, jolle annetaan surettavan vähän tunnustusta.

Mutta on toisia aivan saman arvoisia neroja, jotka saavat tunnustusta enemmän kuin ansaitsevatkaan.

Seuraavassa on lyhyt luettelo nolemista lajeista.

Nerokkaita keksintöjä, jolle vain hymyillään.

Muuan asiaan innoitunut brittiläinen esittää, että kesytettäisiin hirviä hankkoja ja opetettaisiin ne lentämään Essenillä — noikkimaan laastin pois Krippin kunnunateltatien saavutuspäivä; sillä olisi satoa voittoa. Ehdotus on alustettu sotatarvikeminstöön keksintöosaston tarkastettavaksi.

Toinen isänmaanystävä tarjoaa ihon ilmeiseksi seuraavan matinean aatteen. Ilmailijaksi harjoitettuja apinoita lähetetään suuret parvet saksalaisten armeijan yläpuolelle. Kussakin lentokoneessa on voimakas magneetti, joka laahaa perässään rautaköysiä. Mitäkö varten? Kas, magneetti kiskaisee pyssyt hunnan käsistä ja peititkät heidän päästään, tietyksi. Liittoutuneitten ei tarvitse muuta kuin lähettää pikkuksen ehänpulleja aseetonien ja lakittomien Hohenzollernin laamojen niskaan, ja sota on lopussa. Sehan se tämän keksinnön tarkoitus onkin: so dan lopettaminen yhtäkkiä.

Kun on monen keksintöjen huolena, saksalaiset ilmailijat kun useimmiten käyttävät kuutamootta katalinhyökkäystensä tekemiseen. Etskipä eräs keksijänsä ehdottaa, että kun eteen peitiksi lähetettäisiin iso ilmapallo, joka otettaisiin pois vasta sodan jälestä. Toinen ehdottaa kuu pimintäväkseen "mustalla heijastavalla" (keksijän salaisuudessa jäänee, mistä sitä "mustaa valoa" saadaan).

Hyvä keksintö on sekin, että pilvet jäädytetään paikalleen ja sitte brittiläisiin lentokoneisiin asetettulla järeällä tykistöllä ammutaan kappaleiksi; valitaan vain oikein pilvien päivi, niin taivaasta putoavilla jääharkoilla tapetaan saksalaiset ydettöimään. Toinen suosittelee ruiskuttavaksi sementtiä saksalaisien sotajoukkoihin, kunnes ne kiveytyvät. Kolmas ehdottaa rakennettavaksi suunnaton suuria urmenkeräisemiskonetta, jolla saksalaisista tehtäisiin makkaraa.

Saksalaisten juoksuautoihin ehdotetaan ammuttavaksi pommeja, jotka täytetään taudin saastuttavilla täillä, kipeillä kirpilla tai myrkyllisillä käärmeillä.

Ville keisarin pään varalle on keksintö eri keksintöä, molemmat yhteneviä, niin että aselanomaisten lienee vaikea päättää, kummanko nillat valita. Toinen mukaan olisi valmistettava ilmatorpedo, johon pantaisiin mies sisälle ohjauslaitteita hoitamaan; torpedolle annettaisiin siksi kova lähtövahti, että se lentäisi

YKSITYISKOHTAINEN LEVITYSSUUNNITELMA.

Astorian osaston kirjallisuustoimikunta on laatinut seuraavanlaisen suunnitelman:

Kullakin asiamiehellä on oikeus ottaa uusia tilaajia mistä vain saa, mutta uudistuksiin nähden on kaupunki jaettu piireihin, joissa ainoastaan määrätty asiamies on oikeutettu toimimaan.

Pisteet lasketaan siten, että kustakin kuukauden tilauksesta annetaan yksi piste; vuosikerran tilauksesta siis kaksitoista pistettä, tekemättä mitään erotusta uusien ja uudistusten välillä.

Kilpailu aika kestää kaksi kuukautta ja jaetaan siitä ainakin kolme ellei viisi palkintoa. (Tämän illan kokouksessa määrätään lopullisesti palkintojen lukumäärä ja suuruus.)

Me julkasemme tulokset kullakin paikkakunnalla kerran kahdessa viikossa kilpailun alkuaikana ja loppupuolella joka viikoksi. Samoin osittain määrätyn erän jokaiselle paikkakunnalle, ikäänkuin ohjeeksi siitä, mihin missäkin olisi päästävä. Kun emme tarkoin tunne suomalaisasutuksen määrää kaikkialla, niin otamme arvon siksi alhaisen, että se kaikkialla voidaan täyttää. Paljon on tietysti sellaisia paikkakuntia, joilla voidaan saada enemmän, mutta tästä alimmasta rajasta ei olisi varaa tinkiä.

YKSITYISKOHTAINEN LEVITYSSUUNNITELMA.

Astorian osaston kirjallisuustoimikunta on laatinut seuraavanlaisen suunnitelman:

Kullakin asiamiehellä on oikeus ottaa uusia tilaajia mistä vain saa, mutta uudistuksiin nähden on kaupunki jaettu piireihin, joissa ainoastaan määrätty asiamies on oikeutettu toimimaan.

Pisteet lasketaan siten, että kustakin kuukauden tilauksesta annetaan yksi piste; vuosikerran tilauksesta siis kaksitoista pistettä, tekemättä mitään erotusta uusien ja uudistusten välillä.

Kilpailu aika kestää kaksi kuukautta ja jaetaan siitä ainakin kolme ellei viisi palkintoa. (Tämän illan kokouksessa määrätään lopullisesti palkintojen lukumäärä ja suuruus.)

Me julkasemme tulokset kullakin paikkakunnalla kerran kahdessa viikossa kilpailun alkuaikana ja loppupuolella joka viikoksi. Samoin osittain määrätyn erän jokaiselle paikkakunnalle, ikäänkuin ohjeeksi siitä, mihin missäkin olisi päästävä. Kun emme tarkoin tunne suomalaisasutuksen määrää kaikkialla, niin otamme arvon siksi alhaisen, että se kaikkialla voidaan täyttää. Paljon on tietysti sellaisia paikkakuntia, joilla voidaan saada enemmän, mutta tästä alimmasta rajasta ei olisi varaa tinkiä.

MAILMANKATSOMUKSIA

TEHOIKKAITA KEINOJA SODAN VOITTAMISEKSI.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 14, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Niitä aina käyntelee keskuksessamme neroja, jolle annetaan surettavan vähän tunnustusta.

Mutta on toisia aivan saman arvoisia neroja, jotka saavat tunnustusta enemmän kuin ansaitsevatkaan.

Seuraavassa on lyhyt luettelo nolemista lajeista.

Nerokkaita keksintöjä, jolle vain hymyillään.

Muuan asiaan innoitunut brittiläinen esittää, että kesytettäisiin hirviä hankkoja ja opetettaisiin ne lentämään Essenillä — noikkimaan laastin pois Krippin kunnunateltatien saavutuspäivä; sillä olisi satoa voittoa. Ehdotus on alustettu sotatarvikeminstöön keksintöosaston tarkastettavaksi.

Toinen isänmaanystävä tarjoaa ihon ilmeiseksi seuraavan matinean aatteen. Ilmailijaksi harjoitettuja apinoita lähetetään suuret parvet saksalaisten armeijan yläpuolelle. Kussakin lentokoneessa on voimakas magneetti, joka laahaa perässään rautaköysiä. Mitäkö varten? Kas, magneetti kiskaisee pyssyt hunnan käsistä ja peititkät heidän päästään, tietyksi. Liittoutuneitten ei tarvitse muuta kuin lähettää pikkuksen ehänpulleja aseetonien ja lakittomien Hohenzollernin laamojen niskaan, ja sota on lopussa. Sehan se tämän keksinnön tarkoitus onkin: so dan lopettaminen yhtäkkiä.

Kun on monen keksintöjen huolena, saksalaiset ilmailijat kun useimmiten käyttävät kuutamootta katalinhyökkäystensä tekemiseen. Etskipä eräs keksijänsä ehdottaa, että kun eteen peitiksi lähetettäisiin iso ilmapallo, joka otettaisiin pois vasta sodan jälestä. Toinen ehdottaa kuu pimintäväkseen "mustalla heijastavalla" (keksijän salaisuudessa jäänee, mistä sitä "mustaa valoa" saadaan).

Hyvä keksintö on sekin, että pilvet jäädytetään paikalleen ja sitte brittiläisiin lentokoneisiin asetettulla järeällä tykistöllä ammutaan kappaleiksi; valitaan vain oikein pilvien päivi, niin taivaasta putoavilla jääharkoilla tapetaan saksalaiset ydettöimään. Toinen suosittelee ruiskuttavaksi sementtiä saksalaisien sotajoukkoihin, kunnes ne kiveytyvät. Kolmas ehdottaa rakennettavaksi suunnaton suuria urmenkeräisemiskonetta, jolla saksalaisista tehtäisiin makkaraa.

Saksalaisten juoksuautoihin ehdotetaan ammuttavaksi pommeja, jotka täytetään taudin saastuttavilla täillä, kipeillä kirpilla tai myrkyllisillä käärmeillä.

Ville keisarin pään varalle on keksintö eri keksintöä, molemmat yhteneviä, niin että aselanomaisten lienee vaikea päättää, kummanko nillat valita. Toinen mukaan olisi valmistettava ilmatorpedo, johon pantaisiin mies sisälle ohjauslaitteita hoitamaan; torpedolle annettaisiin siksi kova lähtövahti, että se lentäisi

MAILMANKATSOMUKSIA

TEHOIKKAITA KEINOJA SODAN VOITTAMISEKSI.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 14, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Niitä aina käyntelee keskuksessamme neroja, jolle annetaan surettavan vähän tunnustusta.

Mutta on toisia aivan saman arvoisia neroja, jotka saavat tunnustusta enemmän kuin ansaitsevatkaan.

Seuraavassa on lyhyt luettelo nolemista lajeista.

Nerokkaita keksintöjä, jolle vain hymyillään.

Muuan asiaan innoitunut brittiläinen esittää, että kesytettäisiin hirviä hankkoja ja opetettaisiin ne lentämään Essenillä — noikkimaan laastin pois Krippin kunnunateltatien saavutuspäivä; sillä olisi satoa voittoa. Ehdotus on alustettu sotatarvikeminstöön keksintöosaston tarkastettavaksi.

Toinen isänmaanystävä tarjoaa ihon ilmeiseksi seuraavan matinean aatteen. Ilmailijaksi harjoitettuja apinoita lähetetään suuret parvet saksalaisten armeijan yläpuolelle. Kussakin lentokoneessa on voimakas magneetti, joka laahaa perässään rautaköysiä. Mitäkö varten? Kas, magneetti kiskaisee pyssyt hunnan käsistä ja peititkät heidän päästään, tietyksi. Liittoutuneitten ei tarvitse muuta kuin lähettää pikkuksen ehänpulleja aseetonien ja lakittomien Hohenzollernin laamojen niskaan, ja sota on lopussa. Sehan se tämän keksinnön tarkoitus onkin: so dan lopettaminen yhtäkkiä.

Kun on monen keksintöjen huolena, saksalaiset ilmailijat kun useimmiten käyttävät kuutamootta katalinhyökkäystensä tekemiseen. Etskipä eräs keksijänsä ehdottaa, että kun eteen peitiksi lähetettäisiin iso ilmapallo, joka otettaisiin pois vasta sodan jälestä. Toinen ehdottaa kuu pimintäväkseen "mustalla heijastavalla" (keksijän salaisuudessa jäänee, mistä sitä "mustaa valoa" saadaan).

Hyvä keksintö on sekin, että pilvet jäädytetään paikalleen ja sitte brittiläisiin lentokoneisiin asetettulla järeällä tykistöllä ammutaan kappaleiksi; valitaan vain oikein pilvien päivi, niin taivaasta putoavilla jääharkoilla tapetaan saksalaiset ydettöimään. Toinen suosittelee ruiskuttavaksi sementtiä saksalaisien sotajoukkoihin, kunnes ne kiveytyvät. Kolmas ehdottaa rakennettavaksi suunnaton suuria urmenkeräisemiskonetta, jolla saksalaisista tehtäisiin makkaraa.

Saksalaisten juoksuautoihin ehdotetaan ammuttavaksi pommeja, jotka täytetään taudin saastuttavilla täillä, kipeillä kirpilla tai myrkyllisillä käärmeillä.

Ville keisarin pään varalle on keksintö eri keksintöä, molemmat yhteneviä, niin että aselanomaisten lienee vaikea päättää, kummanko nillat valita. Toinen mukaan olisi valmistettava ilmatorpedo, johon pantaisiin mies sisälle ohjauslaitteita hoitamaan; torpedolle annettaisiin siksi kova lähtövahti, että se lentäisi

naista neljä päivää kestävä "laulujuhla".

"Paistamäärä on joissakin lehdissä tuhlattu ylitystä ja kiitoslauleja juhlan loistavalle onnistumiselle", kirjottaa heikäläinen Hannes Saari nappilaksain omassa Päivälehdessä, "Suuri Amerikan suomalainen yleisö muilla paikkakunnilla, luettuun nyt korulauleta, kerrassaan ällistyy, kun yhtäkkiä meidän köyhälle muikkitaivaalle ilmestyy laulujuhla, jossa on esiintynyt maailman parhaat kuorot johtajineen ja laulajineen." Niinpä ku on ottanut kyhätkäksen "muutaman lohduttuksen sanan juhlasta osattomaksi jääneille."

Ja luettuun nämä "lohduttuksen sanat" eikä muukaan taida suuresti pabotella, vaikka ei ollutkaan nolla juhla. Saaren arvostelu koskee vain Calumetissa ja Hancockissa pidettyjen juhlaconcerttien musikaalisuutta. Mitä laatu ne olivat, käy selville seuraavista otteista:

"Pelkkä keuhminen, mitä Suomen Sävel on aina saanut osakeen, jotta väkiväkkin harhaan, ja tulosena on sellainen "plaski" kuin Calumetin concertissa, jolloin Suomen Sävelen ensimmäisen laulun (Merimies) ihana sointu menivät taivaan tuulille. Aina loppuun oli laulu mitä suloisimmassa epäharmoniasa, bassot olivat kokonaisen terssin alempana oikeasta ääntään, tenorit joskus matalimmassa paikoin melodia rapaalisti. Seuraava laulu, "Suviyönä", oli soinnultaan onnistuneempi, alkupuolella oikein kaunis. Laimaa rytmi ja hapuilevaisuus aiheutti, että laulu nousi kokonaisen ääniteikon, taas aiheuttanut pingottavasti tenoreihin, joten sen loputtua pääsi yleisöä, samoin kuin laulajilla helpotuksen huokaus. Väkkiläkin tuli mieleen kysymys: tähtäkö oli 25 vuoden työllä päästyä "Suuren (yhdistettyjen) mieskuoron kaikki laulut epäonnistuivat täydellisesti."

"Illan solisteista — barytoni A. Lundahl olisi tehnyt palveluksen yleisölle jäämällä pois ohjelmasta. "Perjantai-illan concertti Hancockissa onnistui jonkun verran paremmin. Ohjelmasta oli soittopunkta poissa. Kuoron laulut samat kuin Calumetissa ja samaa mitä ne ovat olleet nämä 25 vuotta!"

"Hyvä! Suomelle" oli uutuu, ja uutena se annettiin yleisöllekin. Ni mikä kati jäi mieleen suurimmalle osalle yleisöä ja loppu kuului ikäänkuin sumupillillä oli huanutun, kun joku tenoreista kiskaisivat falsettoa korkean "c:n". "Sotarikous" sai taaskin aivan väärän tulkin. "Mr. Lammun esittämä Merikannon "Merellä" jäi kovin puutteelliseksi. Ääni heikko, intervallit tehtiin heitettävä onnistuneesti ääntään. Eikä jätetty rekvisiitusta. Ja sitten viimeisimpänä ja vähinpäin seurasi se Mustosen pufamaa suomalais "Caruso" Mr. B. Niippa. Tahdin hän näyttävä laulusta käsitävään, ja sinäpä se kaikki onkin. Heikko äänensä särkyi jo korotetussa f:ssä. Ensimmäinen lauluosa opper. "Samson ja Delila" engl. kielellä, saksal. alkuperä "Nacht ist umher" oli täydellisen farsin (pannukakku). Miksi laulu oli seuraava. Sitä taiteilijasta saajoin lausunto! "Enn diättä mmeiksi läylä hiddmän i n. e."

Niin että — loistavasti näkyvät onnistuneen!

naista neljä päivää kestävä "laulujuhla".

"Paistamäärä on joissakin lehdissä tuhlattu ylitystä ja kiitoslauleja juhlan loistavalle onnistumiselle", kirjottaa heikäläinen Hannes Saari nappilaksain omassa Päivälehdessä, "Suuri Amerikan suomalainen yleisö muilla paikkakunnilla, luettuun nyt korulauleta, kerrassaan ällistyy, kun yhtäkkiä meidän köyhälle muikkitaivaalle ilmestyy laulujuhla, jossa on esiintynyt maailman parhaat kuorot johtajineen ja laulajineen." Niinpä ku on ottanut kyhätkäksen "muutaman lohduttuksen sanan juhlasta osattomaksi jääneille."

Ja luettuun nämä "lohduttuksen sanat" eikä muukaan taida suuresti pabotella, vaikka ei ollutkaan nolla juhla. Saaren arvostelu koskee vain Calumetissa ja Hancockissa pidettyjen juhlaconcerttien musikaalisuutta. Mitä laatu ne olivat, käy selville seuraavista otteista:

"Pelkkä keuhminen, mitä Suomen Sävel on aina saanut osakeen, jotta väkiväkkin harhaan, ja tulosena on sellainen "plaski" kuin Calumetin concertissa, jolloin Suomen Sävelen ensimmäisen laulun (Merimies) ihana sointu menivät taivaan tuulille. Aina loppuun oli laulu mitä suloisimmassa epäharmoniasa, bassot olivat kokonaisen terssin alempana oikeasta ääntään, tenorit joskus matalimmassa paikoin melodia rapaalisti. Seuraava laulu, "Suviyönä", oli soinnultaan onnistuneempi, alkupuolella oikein kaunis. Laimaa rytmi ja hapuilevaisuus aiheutti, että laulu nousi kokonaisen ääniteikon, taas aiheuttanut pingottavasti tenoreihin, joten sen loputtua pääsi yleisöä, samoin kuin laulajilla helpotuksen huokaus. Väkkiläkin tuli mieleen kysymys: tähtäkö oli 25 vuoden työllä päästyä "Suuren (yhdistettyjen) mieskuoron kaikki laulut epäonnistuivat täydellisesti."

"Illan solisteista — barytoni A. Lundahl olisi tehnyt palveluksen yleisölle jäämällä pois ohjelmasta. "Perjantai-illan concertti Hancockissa onnistui jonkun verran paremmin. Ohjelmasta oli soittopunkta poissa. Kuoron laulut samat kuin Calumetissa ja samaa mitä ne ovat olleet nämä 25 vuotta!"

"Hyvä! Suomelle" oli uutuu, ja uutena se annettiin yleisöllekin. Ni mikä kati jäi mieleen suurimmalle osalle yleisöä ja loppu kuului ikäänkuin sumupillillä oli huanutun, kun joku tenoreista kiskaisivat falsettoa korkean "c:n". "Sotarikous" sai taaskin aivan väärän tulkin. "Mr. Lammun esittämä Merikannon "Merellä" jäi kovin puutteelliseksi. Ääni heikko, intervallit tehtiin heitettävä onnistuneesti ääntään. Eikä jätetty rekvisiitusta. Ja sitten viimeisimpänä ja vähinpäin seurasi se Mustosen pufamaa suomalais "Caruso" Mr. B. Niippa. Tahdin hän näyttävä laulusta käsitävään, ja sinäpä se kaikki onkin. Heikko äänensä särkyi jo korotetussa f:ssä. Ensimmäinen lauluosa opper. "Samson ja Delila" engl. kielellä, saksal. alkuperä "Nacht ist umher" oli täydellisen farsin (pannukakku). Miksi laulu oli seuraava. Sitä taiteilijasta saajoin lausunto! "Enn diättä mmeiksi läylä hiddmän i n. e."

Niin että — loistavasti näkyvät onnistuneen!

MAILMANKATSOMUKSIA

TEHOIKKAITA KEINOJA SODAN VOITTAMISEKSI.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 14, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Niitä aina käyntelee keskuksessamme neroja, jolle annetaan surettavan vähän tunnustusta.

Mutta on toisia aivan saman arvoisia neroja, jotka saavat tunnustusta enemmän kuin ansaitsevatkaan.

Seuraavassa on lyhyt luettelo nolemista lajeista.

Nerokkaita keksintöjä, jolle vain hymyillään.

Muuan asiaan innoitunut brittiläinen esittää, että kesytettäisiin hirviä hankkoja ja opetettaisiin ne lentämään Essenillä — noikkimaan laastin pois Krippin kunnunateltatien saavutuspäivä; sillä olisi satoa voittoa. Ehdotus on alustettu sotatarvikeminstöön keksintöosaston tarkastettavaksi.

Toinen isänmaanystävä tarjoaa ihon ilmeiseksi seuraavan matinean aatteen. Ilmailijaksi harjoitettuja apinoita lähetetään suuret parvet saksalaisten armeijan yläpuolelle. Kussakin lentokoneessa on voimakas magneetti, joka laahaa perässään rautaköysiä. Mitäkö varten? Kas, magneetti kiskaisee pyssyt hunnan käsistä ja peititkät heidän päästään, tietyksi. Liittoutuneitten ei tarvitse muuta kuin lähettää pikkuksen ehänpulleja aseetonien ja lakittomien Hohenzollernin laamojen niskaan, ja sota on lopussa. Sehan se tämän keksinnön tarkoitus onkin: so dan lopettaminen yhtäkkiä.

Kun on monen keksintöjen huolena, saksalaiset ilmailijat kun useimmiten käyttävät kuutamootta katalinhyökkäystensä tekemiseen. Etskipä eräs keksijänsä ehdottaa, että kun eteen peitiksi lähetettäisiin iso ilmapallo, joka otettaisiin pois vasta sodan jälestä. Toinen ehdottaa kuu pimintäväkseen "mustalla heijastavalla" (keksijän salaisuudessa jäänee, mistä sitä "mustaa valoa" saadaan).

Hyvä keksintö on sekin, että pilvet jäädytetään paikalleen ja sitte brittiläisiin lentokoneisiin asetettulla järeällä tykistöllä ammutaan kappaleiksi; valitaan vain oikein pilvien päivi, niin taivaasta putoavilla jääharkoilla tapetaan saksalaiset ydettöimään. Toinen suosittelee ruiskuttavaksi sementtiä saksalaisien sotajoukkoihin, kunnes ne kiveytyvät. Kolmas ehdottaa rakennettavaksi suunnaton suuria urmenkeräisemiskonetta, jolla saksalaisista tehtäisiin makkaraa.

Saksalaisten juoksuautoihin ehdotetaan ammuttavaksi pommeja, jotka täytetään taudin saastuttavilla täillä, kipeillä kirpilla tai myrkyllisillä käärmeillä.

Ville keisarin pään varalle on keksintö eri keksintöä, molemmat yhteneviä, niin että aselanomaisten lienee vaikea päättää, kummanko nillat valita. Toinen mukaan olisi valmistettava ilmatorpedo, johon pantaisiin mies sisälle ohjauslaitteita hoitamaan; torpedolle annettaisiin siksi kova lähtövahti, että se lentäisi

MAILMANKATSOMUKSIA

TEHOIKKAITA KEINOJA SODAN VOITTAMISEKSI.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 14, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Niitä aina käyntelee keskuksessamme neroja, jolle annetaan surettavan vähän tunnustusta.

Mutta on toisia aivan saman arvoisia neroja, jotka saavat tunnustusta enemmän kuin ansaitsevatkaan.

Seuraavassa on lyhyt luettelo nolemista lajeista.

Nerokkaita keksintöjä, jolle vain hymyillään.

Muuan asiaan innoitunut brittiläinen esittää, että kesytettäisiin hirviä hankkoja ja opetettaisiin ne lentämään Essenillä — noikkimaan laastin pois Krippin kunnunateltatien saavutuspäivä; sillä olisi satoa voittoa. Ehdotus on alustettu sotatarvikeminstöön keksintöosaston tarkastettavaksi.

Toinen isänmaanystävä tarjoaa ihon ilmeiseksi seuraavan matinean aatteen. Ilmailijaksi harjoitettuja apinoita lähetetään suuret parvet saksalaisten armeijan yläpuolelle. Kussakin lentokoneessa on voimakas magneetti, joka laahaa perässään rautaköysiä. Mitäkö varten? Kas, magneetti kiskaisee pyssyt hunnan käsistä ja peititkät heidän päästään, tietyksi. Liittoutuneitten ei tarvitse muuta kuin lähettää pikkuksen ehänpulleja aseetonien ja lakittomien Hohenzollernin laamojen niskaan, ja sota on lopussa. Sehan se tämän keksinnön tarkoitus onkin: so dan lopettaminen yhtäkkiä.

Kun on monen keksintöjen huolena, saksalaiset ilmailijat kun useimmiten käyttävät kuutamootta katalinhyökkäystensä tekemiseen. Etskipä eräs keksijänsä ehdottaa, että kun eteen peitiksi lähetettäisiin iso ilmapallo, joka otettaisiin pois vasta sodan jälestä. Toinen ehdottaa kuu pimintäväkseen "mustalla heijastavalla" (keksijän salaisuudessa jäänee, mistä sitä "mustaa valoa" saadaan).